

Ervaringsdeskundigheid in de GGZ

Rik Van Laeken

Waarom zeggen we vanuit Similes dat we ervaringsdeskundigen hebben die kunnen participeren in de zorg en in de organisatie van de zorgverlening? Welke meerwaarde kunnen familievertegenwoordigers bieden in een nieuw zorgmodel? Wat willen we anders zien in de GGZ?

Het is niet alleen de patiënt die lijdt onder de aandoening, ook de familie wordt getroffen

Het gezin wordt vaak ontwricht *door de plotse veranderingen die hun familielid ondergaat, door de crisissituaties, door angst- en schuldgevoelens, door het verdriet en de onmacht. De onzekerheid weegt zwaar door: "wat is er aan de hand? wanneer wordt het weer beter, zal onze zoon ooit genezen van deze ziekte? Zal hij een zelfstandig leven kunnen leiden? Hoe lang houden we dit nog vol? Wat kunnen wij doen om te zorgen dat het weer beter wordt? Waarom is er zo weinig samenspraak tussen de hulpverleners en de familie? ...* Het is zeker geen gemakkelijke opdracht *maar* een voortdurende uitdaging om de vielen gelijk te stemmen, terwijl nochtans alle partijen handelen vanuit oprechte bezorgdheid. *De familie is vragende partij om te leren omgaan met de veranderde situatie, is vragende partij om een deel van de zorg mee te dragen. Door de samenwerking tussen de professionelen, familie en patiënt, krijgt de familie ondersteuning wat het herstelproces uiteraard gunstig beïnvloed.*

Er wordt een brug geslagen.

Ik citeer hierbij enkele conclusies van het tweede familiecongres *van Similes*

"Familieleden hebben een grote nood aan een goede communicatie met de hulpverlening. Gezinnen willen hulpverleners die hen heel gewoon bejegenen en die hen verwelkomen als een sterke en onmiskenbare bondgenoot.

Goede zorg, is zorg die het gezin van bij het begin van het zorgproces betreft."

De participatie van familieleden in dit proces is erg gunstig bij de rehabilitatie in de maatschappij van de patiënt.

)

Er is duidelijk een rol weggelegd voor familieleden die vanuit hun ervaringskennis, namelijk de zorg voor hun familielid, kunnen groeien naar ervaringsdeskundigen.

Hoe kan dit worden bewerkstelligd ?

- *Informatie van deskundigen over de aandoening en de mogelijke gevolgen is van cruciaal belang.*
- Vorming georganiseerd door Similes kan de kennis verruimen.
- De ervaringen die met lotgenoten worden gedeeld geven een verbreding van kennis.
- Ontmoetingen met andere verenigingen die reeds meer ervaring hebben met deze participatie eveneens.
- De deelname aan therapeutische projecten hebben er voor gezorgd dat we van waarnemer tot deelnemer evolueerden.
- Het zorgde er eveneens voor dat we op deze wijze in een *versneld* groeiproces terecht gekomen zijn waardoor we afstand leerden nemen van eigen persoonlijke situatie.
- Uiteraard is deze vaardigheid van belang wil men als familievertegenwoordiger kunnen functioneren.

Die deskundigheid kan ten dienste worden gesteld van de voorzieningen en organisaties in de GGZ en omvat

- het mee denken en brainstormen vanuit familieperspectief over nieuwere vormen van de zorg en de zorgorganisatie.
- Met als doel meer zorg op maat te kunnen bieden.

We willen dus :

- gehoord worden
- informatie krijgen
- ondersteuning krijgen

- inspraak hebben in het behandelplan
- inspraak in de besluitvorming.

Via Similes krijgen we de kans om ons te bekwamen in communicatie en vergadertechnieken, krijgen we kennis over de diverse voorzieningen in de GGZ, of een plek waar we die info kunnen vinden.

Similes engageert zich om een permanent aanspreekpunt te zijn voor zijn vertegenwoordigers en hen te ondersteunen.

Het is belangrijk een mandaat van Similes te krijgen of van een groep familieleden om als vertegenwoordiger te kunnen optreden.

Wij willen wel onze authenticiteit bewaren, dus geen professionals worden .

Op die manier kunnen we de kwaliteit, toegankelijkheid en bereikbaarheid van de zorg bepleiten. We kunnen getuigenissen geven, lotgenoten ondersteunen en hun belangen behartigen.

We stellen echter vast dat op niveau van de individuele zorg de participatie van de familie nog zeer moeizaam op gang komt, vooral in de zorg voor volwassenen.

We vragen ook dat er werk wordt gemaakt van de nazorg die in vele ziekenhuizen een zwakke plek blijkt te zijn.

Dat terwijl dit echter ontzettend belangrijk is om terugval te beperken

Zowel de familie als de patiënt horen hier nauw bij betrokken te zijn

Privacy en beroepsgeheim moeten tot de juiste proporties herleid worden en dienen om de patiënt te beschermen, niet om de familie buiten te houden.

Gezinsleden zijn een bron van energie geen dwarsliggers.

Daarom denken we vanuit Similes dat er in de zorg een bijkomende functie moet geïnstalleerd worden, die zich specifiek richt naar de ondersteuning en het bevorderen van de participatie van de familie.

We noemen dit een familiecoach.

Het is zijn taak te functioneren als belangenbehartiger en bemiddelaar voor familieleden rond mogelijke knelpunten .

Hij treedt op als adviseur en informant, is vertrouwenspersoon die een luisterend oor kan bieden en de privacy kan waarborgen en werkt samen met de familievertegenwoordiger.

De coach is professioneel opgeleid.

Openstaan voor nieuwe benaderingen en aanpak ,zichzelf voortdurend in vraag durven stellen, kunnen op die wijze een meerwaarde bieden.

Vermaatschappelijking van de zorg vergroot de rol van de familie als zorgdrager.

Ze verdienen een gelijkwaardige plaats in het formele zorgnetwerk met de nodige ondersteuning.

De familieleden verdienen een organisatie zoals Similes waarop ze beroep kunnen doen, die hen helpt in de communicatie met de hulpverlening.

Daar kunnen ze steun krijgen, tijd ,aandacht en verhoging van draagkracht.

Similes benadert de noden van de familie vanuit hun perspectief, verlaagt de drempel en kan zo de nood opvullen in de tekorten van de huidige bestaande hulpverlening.

Verenigingen zoals Similes maken inderdaad het verschil.

Hun inzet bespaart de maatschappij veel geld omdat professionele zorg daardoor kan worden uitgesteld en de noodzakelijke opname kan worden ingekort.

Ik dank U voor uw aandacht.

Rik Van Laeken
vrijwilliger ervaringsdeskundige Similes